

Protokoll från Kärnavfallsrådets rådsmöte nr 2/2015

Datum: 10–11 mars 2015
Tid: 10 mars kl. 10.00 - 11 mars kl. 14
Plats: Steningevik, Märsta

Ledamöter: Carl Reinhold Bråkenhielm **(CRB)**, ordförande
Sophie Grape **(SG)**
Mats Harms-Ringdahl **(MHR)**
Tuija Hilding-Rydevik **(THR)**
Karin Högdahl **(KH)**
Lennart Johansson **(LJ)**
Thomas Kaiserfeld **(TK)**
Mikael Karlsson **(MK)** punkt 1 t.o.m. 11
Jenny Palm **(JP)**

Sakkunnig: Hannu Hänninen **(HH)**
Ingvar Persson **(IP)** punkt 11

Kanslichef: Holmfridur Bjarnadottir **(HB)**
Sekreterare: Johanna Swedin **(JS)**
Peter Andersson **(PA)**

1. Mötets öppnande, föredragningslista

Beslut: Föredragningslistan fastställdes och **CRB** förklarade mötet öppnat.

2. Presentation av ny ledamot, Mikael Karlsson

Mikael presenterade sig och sin forskning.

3. Reflektioner från ledamöter

SG ska hålla föredrag på Uppsala universitet om Kärnavfallsrådets verksamhet.

CRB har varit i Prag på ett referensgruppmöte om [PLATENSO](#). Har även träffat en delegation med japanska journalister som var i bl.a. Sverige för att skriva om Kärnavfallsfrågan. **CRB** kommer också att delta i en diskussionspanel vid [Waste Management Conference](#) i Phoenix.

KH ingår i en grupp som granskar Englands [White Paper](#) om kärnavfall.

TK ingår i referensgruppen för SENIX [The Role of Social Sciences in a Low-Carbon Energy Mix](#).

HB ingår i en [referensgrupp](#) som ska ge råd om samråd inför slutförvarsprocessen i England.

4. Kunskapslägesrapport 2015 (Klr)

- Överlämnande till statssekreterare Yvonne Ruwaida 23 februari 2015.
- Seminarium, 24 mars kl. 13-16.30

Vid överlämnandet deltog **CRB, TK, IP** och **PA** från rådet. Från departementet deltog Yvonne Ruwaida, Charles Berkow och Anna Sanell.

5. Yttrande om SKB:s ansökan om SFR-2 (anläggningen för slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall)

PA presenterade rådets yttrande om SFR som **IP** berett.

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) lämnade 2014-12-19 in en ansökan till Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt om tillstånd till utökad verksamhet vid anläggningen för slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall (SFR). Kärnavfallsrådet anser att det planerade nya slutförvaret bör uppfattas som en ny anläggning och inte som en tillbyggnad eller utvidgning av en pågående verksamhet vid slutförvaret SFR-1.

Skälet för rådets ståndpunkt är att den planerade verksamheten vid det nya förvaret kommer, enligt ansökan, att innehålla andra avfallskategorier än de som slutförvaras i SFR-1 och som omfattas av det befintliga tillståndet för detta förvar. Även verksamheten är delvis en annan, nämligen mellanlagring av kärnavfall, bl.a. i form av hårdkomponenter. [Ladda ner yttrandet.](#)

6. Information om ledamotsrollen, ersättning m.m.

HB presenterade ersättningsregler för ledamöter som ändrades under 2014.

7. Avveckling och rivning i rådets verksamhet

HB informerade om OECD:s arbetsgrupper som arbetar med avveckling och rivning, [Working Party on Decommissioning and Dismantling \(WPDD\)](#).

Det finns flera undergrupper varav en är *Task Group on Radiological Characterisation and Decommissioning (TG-RCD)*. Gruppen sammanträder i Paris under november och är en teknisk grupp som ibland gör studiebesök.

Det finns även en OECD-grupp som arbetar med kostnadsberäkningar, *Decommissioning Cost Estimation Group (DCEG)*. De har möte under juni i Paris. Ibland genomförs studiebesök i samband med mötet. Simon Carroll (SSM) är gruppens ordförande.

Rådet har getts möjlighet att ingå i grupperna som fullvärdig medlem eller som observatörer.

8. Kunskapslägesrapport (Klr) 2016

Rådet planerar att fortsätta diskutera frågan om mätprogram i ett kapitel i Klr 2016.

Beslut: Kansliet kontaktar Clas-Otto Wene och Willis Forsling, tidigare ledamöter i rådet, och ber dem författa ett kort PM med syfte och innehåll till nästa rådsmöte.

Rådet anser att frågan om kompetensbevarande i samband med bygge och drift av kärnbränsleförvaret behöver uppmärksammas och tar upp det i ett kapitel i Klr 2016.

Beslut: HB kontaktar Eva Simic, forskningschef på SSM angående en rapport om kompetensförsörjning.

Beslut: TK, SG, MHR, THR, JP och LJ bildar en arbetsgrupp och författar ett kapitel till Klr 2016 om kompetensbevarande.

9. Seminarier 2015

– Seminarium om SSM:s preliminära granskningsrapporter

Rådet planerar att samordna ett seminarium med SSM om de preliminära granskningsrapporter som är en del av deras granskning av SKB:s ansökan om kärnbränsleförvaret. Förslagsvis anordnas seminariet när alla rapporterna är publicerade, planerat till september/oktober. Första rapporten handlar om initialtillståndet och kommer att publiceras i april.

- Seminarium om risk

Riskfrågor som eventuellt kommer att uppmärksammas på seminariet är:
Hur påverkar strålning celler? Vid vilka doser påverkas celler.

Utifrån vilka grunder har SSM valt de fastställda gränsvärdena i säkerhetsanalysen (tillåten dos till människa).

Vilka exponeringsscenarier finns?

Hur hanteras risker vid intrång och terrorism?

Vad vi vet om lågdosstrålning? Vilka alternativa uppfattningar om lågdosstrålning finns?

Vad vi har lärt av Tjernobyli och Fukushima?

Jämförelse mellan radiologiska risker och andra risker.

Beslut: MHR och LJ återkommer med mer information till nästa möte. Seminariet anordnas under hösten 2015 och första information om seminariet publiceras på rådets hemsida innan sommaren.

10. Studieresa, 13–14 oktober 2015

– Schweiz eller Tjeckien?

CRB förslog att rådet ska göra studiebesök i Tjeckien istället för i Schweiz. Tjeckiens är intressant eftersom deras process har havererat och det råder politisk oenighet om hur landet ska gå vidare i processen med att ta om hand om kärnavfall och använt kärnbränsle.

Beslut: Tidigare beslut att åka till Schweiz upphävdes och nytt beslut om att åka till Tjeckien fattades. **HB** kontaktar kollegor i Tjeckien och kansliet börjar förbereda studiebesöket.

11. Östhammar kommuns yttrande till regeringen om SFR

- Anders Bergman, Östhammars kommun

Anders presenterade kommunens yttrande om SFR som har skickats till regeringen och till mark- och miljödomstolen.

Kommunen anser att det är frågan om en ny anläggning och att den ska prövas enligt 17§ miljöbalken eftersom:

- Utbyggnaden är omfattande
- I det tidigare beslutet om SFR var det ett villkor att anläggningen ska prövas igen vid utbyggnad

Kommunen anser att det är en principalsak att de ska få godkänna anläggningen i ett vetobeslut vilket en prövning enligt 17§ miljöbalken skulle medföra. De ser tydliga kopplingar till kärnbränsleförvaret (KBF). Om SKB hanterar tillståndsprocessen för KBF på samma sätt som de hanterat SFR så kommer kommunen inte ha kontroll över vad de säger ja till i ett kommande vetobeslut.

12. Nästa steg i rådets granskning av tillståndsansökan om kärnbränsleförvaret

PA presenterade skillnaderna mellan ansökan enligt Kärntekniklagen och ansökan enligt miljöbalken

Miljö- och energidepartementet har önskat att rådet kompletterar SSM genom att fokusera på andra typer av frågor än myndigheten ([Strategi 2015-2017](#)).

Beslut: Kansliet tar fram en plan för att sammanställa hur SKB bemött rådets båda kompletteringsyttranden till mark- och miljödomstolen.

13. Besök av SKB, Olle Olsson, Saida Laârouchi Engström och Magnus Vesterlind

SKB presenterade sitt nuvarande läge i arbetet och tillståndsprocesserna.

14. Rådets fortsatta arbete – direktiv och uppdrag

Enligt direktivet ska rådet avvecklas efter att regeringen fattat beslut om hur Sverige ska ta om hand om sitt använda kärnbränsle. Viktiga frågor för Kärnavfallsrådet, som kommer att vara aktuella även efter regeringens beslut om kärnbränsleförvaret är:

- avveckling och rivning
- SKB kommer fortsätta publiceras FUD-program
- slutförvar för långlivat, lågaktivt kärnavfall planeras
- det finns en möjlighet att det byggs nya reaktorer i Sverige
- omvärldsbevakning, i synnerhet bevakning av internationella händelser.

Miljödepartementet har meddelat att de gärna tar en diskussion med rådet om att revidera direktivet.

15. Övrigt

- Avstämningsmöte med SSM, 26 mars

CRB, KH och kansliet har möte med SSM 26 mars. Frågor som ska diskuteras är rapporten om kompetensbevarande, SSM:s preliminära granskningsrapporter, mm.

Rådets verksamhet 2015

Rådsmöten 2015

Rådsmöte 3:	12 maj, 2015.
Rådsmöte 4:	27 augusti 2015.
Rådsmöte 5:	13-14 oktober, 2015. Studieresa till Tjeckien
Rådsmöte 6:	1 december, 2015.

Övriga viktiga datum

15-17 juni	Ethics of Exposures to Ionising Radiation (RICOMET 2015), Brdo Castle, Slovenia
17-19 nov	4th International Conference on Nuclear Decommissioning, ICOND, Bonn

Carl Reinhold Bråkenhielm
Ordförande

Vid protokollet:

Peter Andersson,
Sekreterare